

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 317/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., Dobšinského 12, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Zdenko Seneši, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26 Cob 39/2017 z 15. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2018 elektronicky doručená a 31. augusta 2018 prostredníctvom poštovej prepravy doplnená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 26 Cob 39/2017 z 15. februára 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým krajský súd ako odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 Cb 97/2016-40 z 9. februára 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a priznal žalovanému voči sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na okresnom súde bolo na základe sťažovateľkinho návrhu vedené pod sp. zn. 14 Cb 97/2016 konanie o zaplatenie sumy 636 € s úrokom spolu s príslušenstvom za výkon lekárskej služby prvej pomoci vykonávanej v prospech žalovaného. Okresný súd žalobu zamietol z dôvodu, že nezistil, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľke inú odmenu, ako by bola odmena obvyklá, a v tomto smere v určenej lehote sťažovateľka ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazy. Sťažovateľka sa proti rozsudku okresného súdu odvolala, pričom krajský súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozsudok okresného súdu, s právnym názorom okresného súdu sa stotožnil a uviedol, že sťažovateľka neprodukovala dôkazy, ktoré by mali potenciál potvrdiť tvrdenie, že požadovaná výška odplaty je odplatom obvyklou za výkon činnosti lekára lekárskej služby prvej pomoci v čase uzavretia zmluvy, a to vzhľadom na špecifický charakter výkonu lekárskej služby prvej pomoci, rozumnú mieru zisku oboch subjektov, ekonomické možnosti žalovaného a s prihliadnutím aj na zmluvne dojednanú výšku v podobných prípadoch.

3. Sťažovateľka v sťažnosti poukázala na rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 8 Co 105/2018 zo 7. júna 2018 (rozhodnutie krajského súdu v obdobnej veci) a v danej súvislosti uviedla, že *„nároky žalobkyne voči žalovanému je možné ustáliť len z hľadiska zistenia - t. j. po zistení konkrétnych pomerov žalovaného, pretože pomery, resp. nastavenie minimálnej siete a príjmy každého prevádzkovateľa LSPP sú v každom obvode iné. Preto nemožno paušálne (ako to učinil súd prvej inštancie), hľadať analógiu v iných obvodoch alebo príjmoch poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vykonávajúcich činnosť na základe zmluvy. Je potrebné ustáliť sumu, ktorá zostane žalovanému (hrubý príjem) za dané*

obdobie, porovnaním jeho príjmov a všetkých nákladov, ale bez nákladov na mzdy lekárov. Z tejto sumy potom treba ustáliť primeranú výšku zisku žalovaného, ako prevádzkovateľa ambulancie LSPP a zostávajúcu časť použiť na tvorbu odmien poskytovateľov zdravotnej starostlivosti žalovaného, so zohľadnením celkového počtu nimi odpracovaných hodín (cez týždeň, víkend, sviatok) a zistením a zohľadnením počtu hodín odpracovaných žalobkyňou a potom určiť, či ňou požadovaná suma je adekvátne aj vďaka nej vytvorenému príjmu a zisku pre žalovaného, resp. či zo strany žalovaného ide s ohľadom na jeho ekonomické možnosti o nedôvodné odopretie nárokov na vyššiu, ako vyplatenú odmenu.“

4. Opierajúc sa aj o ďalšie rozhodnutie krajského súdu, konkrétne o rozhodnutie v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 26 Cob 75/2011 z 30. júna 2011, sťažovateľka konštatovala: „V záujme zabezpečenia spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov preto odvolací súd nemôže súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, v zmysle ktorého žalobkyňa nepatrí či už žalovaná alebo iná suma, keďže táto nevychádza zo žiadneho zákonného podkladu, resp. výška tak, ako si ju uplatnila, nebola preukázaná. Vzniknutú situáciu je potrebné preto riešiť aplikáciou ustanovení § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, keďže v dôsledku činnosti žalobkyne dochádza k plneniu v prospech žalovaného, hoci medzi týmito účastníkmi neexistuje žiadny zmluvný vzťah, resp. k platnému uzavretiu zmluvy nedošlo, pričom žalobkyňa za takúto činnosť nemá nárok na odplatu. Z uvedeného popisu je potom zrejmé, že v dôsledku činnosti žalobkyne dochádza u žalovaného k vzniku bezdôvodného obohatenia...“

5. V nadväznosti na citovanú judikatúru krajského súdu v obdobných veciach sťažovateľka zhodnotila, že napadnutým rozhodnutím v spojitosti s rozsudkom okresného súdu, ktoré sa diametrálnym spôsobom odlišuje od judikatúry v obdobných veciach, bolo zasiahnuté do jej práva na predvídateľnosť rozhodnutí, ktoré je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces.

6. Sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla, že už v konaní pred okresným súdom poukázala na to, že súdy v takýchto veciach rozhodujú tak, že na právny vzťah účastníkov konania aplikujú ustanovenia o bezdôvodnom obohatení, pričom pre prípad takéhoto

právneho posúdenia veci sťažovateľka navrhovala vykonať znalecké dokazovanie pre účely zistenia ekonomických možností žalovaného. Napriek uvedenému sa okresný súd v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s tým, prečo rozhodol v danej veci odlišne od doterajšej judikatúry. Okresný súd sa v odôvodnení rozsudku vyjadril len k návrhu znaleckého dokazovania k bezdôvodnému obohateniu, ktoré odmietol vykonať z dôvodu koncentrácie konania. Sťažovateľka objasnila, že pred prvým pojednávaním nenavrchovala vykonať znalecké dokazovanie preto, že nepoznala názor okresného súdu na prejednávajúcu vec, a vzhľadom na to nevedela, akému názoru súdu má navrhovať dôkazy a v akom rozsahu je potrebné dokazovanie doplniť, aby súd mohol vo veci meritórne rozhodnúť.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 15.02.2018 č. k. 26Cob/39/2017-64.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 15.02.2018 č. k. 26Cob/39/2017-64 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 390,50 EUR na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Opierajúc sa o uvedené východiská pristúpil ústavný súd k preskúmaniu sťažnosti sťažovateľky s cieľom posúdenia, či účinky uplatnenej právomoci sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľkou označených práv. Z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že predmetom konania pred okresným súdom, ako aj krajským súdom bol uplatňovaný nárok sťažovateľky na zaplatenie sumy 636 € s príslušenstvom, teda sumy, ktorú z hľadiska jej výšky ako celku možno podľa kritérií stanovených Civilným sporovým poriadkom považovať za bagateľnú.

13. Ústavný súd pripomína, že v aktuálnej právnej úprave Civilného sporového poriadku je v § 422 zavedené kritérium hodnoty sporu, tzv. bagateľný cenús. Táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú.

14. Ústavný súd v súvislosti so spormi s tzv. bagateľnou hodnotou konštantne sformuloval právny názor, podľa ktorého ak platná a účinná právna úprava vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľovi len v celkom výnimočných prípadoch, a to v prípade, ak sťažnosť signalizuje, že k zásahu do základných práv alebo slobôd došlo v mimoriadne závažnom rozsahu (m. m. IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, II. ÚS 757/2014).

15. Vzhľadom na to, že sťažovateľka sa sťažnosťou domáha ústavnej ochrany v konaní o sumu, ktorú Civilný sporový poriadok charakterizuje ako bagateľnú, ústavný súd na základe dosiaľ uvedeného pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že

vo veci sťažovateľky nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany.

16. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú.

17. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky (najmä návrhom na zrušenie napadnutého uznesenia a priznanie trov právneho zastúpenia) nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2018